

Олена Муращенко,
кандидат педагогічних наук,
Запорізький класичний ліцей Запорізької міської ради Запорізької області,
вул. Леоніда Жаботинського, 23, м. Запоріжжя, Україна,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5887-1752>

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Стаття розглядає сучасний стан розвитку українського суспільства та визначає потреби в інноваційних підходах в освітньому процесі молодших школярів.

Метою статті є дослідження сутності та структури інноваційної педагогічної діяльності майбутніх вчителів початкових класів з огляду на її успішне впровадження в освітній процес початкової школи.

Дослідження базується на методах аналізу, синтезу, систематизації, порівняння та узагальнення представленого матеріалу.

Основний акцент спрямований на вивчення дефініції понять «діяльність», «інноваційна діяльність», «інноваційна педагогічна діяльність» у наукових виданнях.

Стаття детально розглядає роль інформаційної складової у структурі інноваційної педагогічної діяльності вчителів початкових класів та підкреслює важливість підготовки майбутніх вчителів початкових класів до інноваційної діяльності в закладах вищої освіти. Висвітлено роль інформаційної діяльності, що охоплює декілька взаємопов'язаних процесів, а саме пошук та отримання професійно значущої інформації, її аналіз та класифікацію, використання одержаних матеріалів у педагогічній та інноваційній діяльності й створення нової інформації.

У результаті проведеного дослідження інноваційна педагогічна діяльність майбутніх вчителів початкових класів розглядається як унікальний вид педагогічної діяльності, провідною метою якої є створення оптимальних умов для забезпечення високої якості професійної освіти, розвиток ключових компетентностей та наскрізних умінь у молодших школярів, а також оновлення педагогічної теорії та практики.

Висвітлені аспекти дослідження можуть послужити основою для подальших робіт у цьому напрямку, сприяючи розвитку сучасної системи підготовки висококваліфікованих вчителів початкових класів.

Ключові слова: діяльність, інноваційна діяльність, інноваційна педагогічна діяльність, майбутні вчителі початкових класів, молодші школярі.

Вступ та сучасний стан досліджуваної проблеми. Впровадження в освітній процес початкової школи інноваційних технологій навчання є актуальним завданням на сучасному етапі реформування освіти, коли швидкі зміни соціокультурного середовища вимагають нового підходу до вчителя, який буде спрямований не лише на викладання базових навичок читання та письма, а й на виховання творчої, ініціативної, неординарної особистості, відповідального фахівця, свідомого громадянина, патріота, якого потребує наша держава та суспільство.

Однією з ключових ідей Концепції Нової української школи (2016: 2, 6) є підтримка інноваційності в освіті та підготовка вчителів початкових класів до інноваційної діяльності, застосування передових підходів, закономірностей та методів навчання, які мають сприяти розвитку навичок самостійного творчого мислення учнів, можливості робити нові відкриття та розв'язувати проблеми з новою перспективою, стимулювати їх ініціативу, бажання змінювати навколишній світ, учитися впродовж життя.

Зміни в українському суспільстві актуалізували проблематику пошуку та впровадження нових принципів, методів та форм навчання, виробничої та суспільної діяльності, які забезпечують стабільний економічний розвиток. Це спонукало освітні галузі до

дослідження поняття «інноваційна педагогічна діяльність» та аналізу його як предмета наукового пошуку.

Питання підготовки вчителів до інноваційної діяльності є предметом наукових досліджень О.С. Бартків (2010), О.А. Гончарової (2008), Т.М. Демиденко (2004), І.М. Дичківської (2012), Ю.І. Завалевського (2014), І.І. Коновальчук (2012), О.Я. Маринівської (2007), Л.Б. Мельничук (2014), Н.М. Носовець (2019), О.І. Огієнко (2015) та ін.; наукові основи підготовки педагогів до інноваційної діяльності вивчали І.Д. Бех (2014), Л.І. Даниленко (2015), К.В. Макогон (2002) та ін. Вони підкреслюють важливість того, що сучасний педагог повинен бути готовим модернізувати свою професійну діяльність відповідно до швидкоплинних змін у суспільстві та з урахуванням сучасних тенденцій у галузі освітніх технологій.

Таким чином, в останні роки проблема впровадження інноваційної педагогічної діяльності в освіті викликає все більший інтерес, однак систематичні дослідження в цій області фактично тільки розгортаються, тому залишається низка невирішених раніше питань, у тому числі підготовка майбутніх вчителів початкових класів до інноваційної педагогічної діяльності.

Мета та завдання. Метою статті розглядаємо дослідження сутності та структури інноваційної педагогічної діяльності майбутніх вчителів початкових

класів в аспекті її успішного впровадження в освітній процес молодших школярів; аналіз ключових компонентів та принципів цієї діяльності; визначення інноваційних педагогічних підходів, методик та засобів, їх взаємозв'язку. Для реалізації поставленої мети вважаємо за доцільне реалізацію наступних задач:

- аналіз сучасного стану розвитку українського суспільства та визначення його потреби в інноваційних підходах в освітньому процесі молодших школярів;
- визначення сутності та структури інноваційної педагогічної діяльності майбутніх вчителів початкових класів;
- оцінка впливу інноваційної педагогічної діяльності на розвиток ключових компетентностей молодших школярів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження, як аналіз, синтез, систематизацію, порівняння та узагальнення представленої матеріалу.

Результати дослідження та обговорення. У філософії діяльність розглядається як абстрактне поняття, що включає суспільно-історичні процеси загальнолюдської практики. Вона розглядається як взаємодія суб'єкта й об'єкта, діалектичний процес, що об'єднує об'єктивність та суб'єктивність (Філософський енциклопедичний словник, 2002, с. 85).

Психологи розглядають діяльність як функції індивіда в процесі його взаємодії з навколишнім світом (Психологічний словник, 1982, с. 91) і розрізняють дві форми діяльності – зовнішню предметну діяльність (вихідну й основну форму діяльності) та внутрішню (індивідуальну) діяльність, які, розвиваючись, переходять одна в одну, оскільки мають спільну структуру та компонентний склад (потреби, мотиви, цілі, завдання, дії та операції).

Аналіз філософських, психологічних та педагогічних джерел дозволив зробити наступні висновки про сутність діяльності: 1) діяльність включає три складові елементи – людину (суб'єкт діяльності), дійсність (об'єкт діяльності), процес взаємодії між ними; 2) діяльність – це процес реалізації відносин суб'єкта до навколишньої дійсності; 3) діяльність завжди має творчий та самостійний характер.

Діяльність може класифікуватися за різними ознаками, зокрема, поділ на духовну і матеріальну, виробничу і невиробничу, трудову і нетрудову. Проте, з точки зору творчої ролі важливим є розрізнення між репродуктивною діяльністю, яка спрямована на досягнення відомих результатів відомими методами, та продуктивною діяльністю, що пов'язана з творчим створенням нових цілей та засобів для досягнення відомих цілей з використанням новаторських методів.

Одним із видів продуктивної діяльності є інноваційна педагогічна діяльність. Аналіз сутності цього поняття розкриває його різноманітні інтерпретації та визначення залежно від концептуального підходу, змісту та спрямованості досліджень. Широкий спектр дефініцій цих понять вказує на їх багатогранність та багатозначність.

У педагогічній літературі інноваційна педагогічна діяльність розглядається з двох точок зору: відповідно до етапів розробки ідеї, опанування нових знань і компетентностей та втілення інноваційних процесів в освітню практику; як вищий рівень педагогічної творчості та винахідництва. Обидва підходи мають свою значущість у контексті розвитку сучасної освіти. Системний підхід дозволяє ефективно планувати, розробляти та впроваджувати інновації, забезпечуючи їхню стійкість та успішну реалізацію. У той час як творчий підхід надає вчителям свободу думок, заохочує їх до окремої ініціативи та творчості, що стимулює пошук інноваційних ідей та методик, які можуть покращити навчання та навчальний процес загалом. Разом ці перспективи доповнюють одна одну і сприяють подальшому розвитку освітньої системи та підвищенню якості освіти.

Науковець О.А. Гончарова (Гончарова, 2008, с. 8) розглядає інноваційну педагогічну діяльність як складне інтегральне новоутворення, що об'єднує різноманітні за цілями та характером види робіт. Вона спрямована на впровадження змін та створення нового у власній системі роботи майбутнім педагогом. Ця діяльність є системною, оскільки вона націлена на реалізацію нововведень за допомогою використання та впровадження нових наукових ідей, знань та підходів. Вона може включати трансформацію відомих результатів наукових досліджень та практичних розробок у новий або вдосконалений продукт.

За визначенням І.М. Дичківської (Дичківська, 2012, с. 40) інноваційна педагогічна діяльність є своєрідним типом творчої діяльності, яка базується на рефлексії, осмисленні власного педагогічного досвіду за допомогою порівняння і вивчення різних педагогічних підходів, методик, технологій та власних дій учнів з метою отримання ефективних підходів та засобів. Під час інноваційної педагогічної діяльності педагоги готові до змін і розвитку освітнього процесу для здобуття кращих результатів та реалізації якісної педагогічної практики.

Інноваційну педагогічну діяльність, згідно з поглядами І.І. Коновальчук (Коновальчук, 2012, с. 7), можна розглядати як метадіяльність, спрямовану на зміну особистісних структур суб'єктів нововведень, таких як потреби, мотиви, цілі, ставлення, та технологічних структур, зокрема, форми, методи та засоби.

Учений О.Я. Мариновська (Мариновська, 2007, с. 35) розглядає поняття «інноваційна педагогічна діяльність» з позиції процесно-структурного та проектно-впроваджувального підходів до впровадження інновацій в системі післядипломної педагогічної освіти. У концепті процесно-структурного підходу вона залучає вчителів до впровадження інновацій на різних етапах «життєвого циклу» навчального закладу. Проектно-впроваджувальний підхід, з іншого боку, передбачає більшу автономію для вчителів у виборі та реалізації проектів інновацій. У межах його застосування вчителі мають можливість самостійно обирати та розробляти проекти

впровадження інновацій, які вони вважають за необхідні для власного професійного розвитку. Цей підхід надає можливість педагогам більш активно залучатися до творчої роботи та самостійно узгоджувати інноваційні педагогічні рішення, що сприяє більшій мотивації та самореалізації вчителів.

Інноваційну педагогічну діяльність, на думку К.В. Макогон (Макогон, 2002, с. 28), можна розглядати з трьох точок зору. По-перше, як створення нових оригінальних прийомів і цілісних педагогічних концепцій, що змінюють звичний погляд на педагогічні явища та перебудовують суспільно-педагогічні відносини. Цей підхід підкреслює важливість інновацій у розвитку педагогічної науки та практики. По-друге, як найвищий рівень педагогічної творчості, що виявляється у винахідництві та впровадженні нових ідей. Інноваційна педагогічна діяльність спрямована на формування творчої особистості. Це проявляється у чіткому визначенні мети, завдань, змісту та технологій інноваційного навчання. Цей підхід підкреслює роль педагога як творчого професіонала, здатного створювати та впроваджувати новаторські підходи до навчання та виховання. Третя точка зору висвітлює означений термін як діяльність з розробки, пошуку, освоєння й використання нововведень та їх здійснення. Цей підхід акцентує на практичних аспектах інноваційної діяльності, показуючи її важливу роль у впровадженні нових підходів і технологій у педагогічну діяльність.

Інноваційна педагогічна діяльність, відповідно до визначення Т.М. Демиденко (Демиденко, 2004, с. 52), є складним і багатоплановим явищем, що охоплює різні аспекти взаємодії всіх учасників освітнього процесу, спрямованих на покращення якості системи освіти; сукупність різних за цілями та характером видів робіт, що належать до важливих етапів розвитку інноваційних процесів, орієнтованих на внесення вчителем корекцій до системи власної професійної діяльності. Ці прояви окреслюють комплексність педагогічної інноваційної діяльності, яка вимагає від педагогів творчості, гнучкості, постійного професійного зростання та бажання вносити позитивні зміни в освітній процес.

Важливо підкреслити, що переконанням багатьох науковців є характеристика мети інноваційної педагогічної діяльності як цілеспрямованої зміни та впровадження в освітній процес педагогічних інновацій, що зумовлює його перехід до вищого стану.

У дослідженні розглядаємо інноваційну педагогічну діяльність вчителів початкових класів як специфічний різновид педагогічної діяльності, основною метою якої є формування у молодших школярів спрямованих на створення оптимальних умов для розвитку ключових компетентностей, яка сприяє вибору можливостей вільного і творчого самовираження особистості шляхом генерування та втілення інноваційних ідей та оновлення педагогічної теорії та практики.

Узагальнюючи погляди науковців на сутність інноваційної педагогічної діяльності та на особливості здійснення педагогічної діяльності майбутніми вчителями

початкових класів, інноваційну педагогічну діяльність майбутніх вчителів початкових класів вбачаємо як комплексну багатоаспектну мета діяльність, яка спрямована на організацію та управління впровадженням нововведень на основі реалізації нових або трансформації відомих наукових знань, ідей, підходів та практичних розробок в галузі початкової освіти, що забезпечує якісну освіту й розвиток молодших школярів та сприяє оновленню педагогічної теорії й практики.

Ознаками інноваційної педагогічної діяльності майбутніх учителів початкових класів виступає їх спрямованість на вирішення нових завдань, яким характерна відсутність стандартних способів розв'язання; формування нових компетентностей, які стануть основою для подальшого розвитку нових методів та підходів; творчий пошук інноваційних розв'язань та креативне застосування знань, умінь та навичок у практичних ситуаціях.

Розглядаючи структуру інноваційної педагогічної діяльності майбутніх вчителів початкових класів, важливо враховувати концептуальні підходи до загальної структури діяльності. У психології відомо безліч концептуальних схем, що виходять за межі класичної тріади мета – засоби – результат, різні компоненти можуть мати різне значення на різних рівнях діяльності, дії та операції. Однак для нашого дослідження цікавим є підхід, що пропонує обмежену кількість атрибутів діяльності.

Суб'єктний підхід визначає методологічний статус інноваційної діяльності. Об'єктом такої діяльності є види діяльності, що сформувалися і набули репродуктивного характеру, а їх засоби стали рутинними для певної спільноти людей. На їх зміну й спрямована насамперед інноваційна діяльність.

Аналіз інноваційної діяльності в контексті її суб'єкта виявляє механізм, так званий «саморозвиток особистості професіонала». Поняття «інновація» стосується не лише створення та поширення новацій, але й змін у способах діяльності та стилях мислення.

Теорія атрибутивної педагогічної діяльності зосереджує увагу на компонентах і характеристиках діяльності та їх взаємозв'язках. Представимо наступні її атрибути:

- суб'єкти – особи, які мають намір виконати діяльність;
- мета – ясно визначений кінцевий результат діяльності, що є повним зразком кінцевого продукту з усіма характеристиками й властивостями;
- потреби й мотиви – причини, що стимулюють суб'єкта до діяльності, включаючи усвідомлення потреб і сильних мотивів для досягнення мети;
- спосіб – план або метод, яким забезпечується досягнення мети, що передбачає повні й точні уявлення про процес досягнення результату;
- предмет – матеріал або сировина, з якої можна отримати об'єктивний результат, а також початковий стан цього матеріалу;

– методи – прийоми або «траєкторія», за допомогою яких здійснюється зміна предмета від вихідного до кінцевого стану;

– засоби – інструменти, якими забезпечується зміна предмета відповідно до визначеного методу;

– результат – завершений продукт, який був отриманий після завершення процесу діяльності й в який перетворився вихідний предмет.

Усі атрибутивні характеристики інноваційної педагогічної діяльності майбутніх вчителів початкових класів можна представити в цілісному взаємозв'язку.

Отже, інноваційна педагогічна діяльність майбутніх вчителів початкових класів може бути розглянута з точки зору її структури, яка охоплює зовнішні та внутрішні компоненти. Серед зовнішніх компонентів можна виокремити мету, засоби досягнення, об'єкт впливу, суб'єкт діяльності, результат. Внутрішні компоненти містять мотивацію та зміст операції. Разом з тим інноваційна педагогічна діяльність виконує певні функції, а саме:

– гностичну функцію, що передбачає ознайомлення з новими знаннями, аналіз і прогнозування навчально-пізнавальної діяльності учнів та власну професійну діяльність;

– проєктувальну функцію, яка вбачає перспективне планування завдань і способів їх розв'язання та сприяє розробці нових підходів;

– конструктивну функцію, яка зумовлює здійснення спільної діяльності усіма учасниками освітнього процесу для досягнення поставленої мети;

– комунікативну функцію, що включає активне спілкування педагога з колегами та студентами;

– організаторську функцію, що охоплює систематичну організаційну діяльність.

Свою чергою, М. Меладзе (Меладзе, 2014, с. 65) розглядає інноваційну діяльність учителя як складну особистісну категорію, як процес та результат творчої педагогічної діяльності. Науковець підкреслює, що для успішного здійснення діяльності педагогу необхідно володіти концептуальною базою педагогічного нововведення, що охоплює діагностику, прогнозування, створення програми експерименту, аналізу її реалізації та спостереження за етапами застосування, результатами, корекцією й рефлексією інноваційних дій.

В основу технологічного компонента інноваційної педагогічної діяльності, який є невід'ємною її частиною, на думку І.М. Дичківської (Дичківська, 2012, с. 13), покладені аналіз структури та етапи розгортання інноваційних процесів, а саме:

– цілеспрямована переорієнтація освітніх проєктів, їх інтерпретація, активний пошук інформації, ознайомлення з інноваціями;

– професійний аналіз можливостей для розробки нововведення; ухвалення рішення щодо його ефективного використання;

– визначення чіткої мети та концептуальних підходів до впровадження нововведення;

– антиципація змін, труднощів та результатів інноваційної діяльності;

– консультація з колегами, адміністрацією та консультантами щодо шляхів упровадження інновацій;

– створення концептуальної основи та розробка етапів експериментальної діяльності;

– здійснення інноваційних дій та спостереження за прогресом інноваційного процесу;

– контроль та корекція впровадження нововведень, оцінка отриманих результатів та рефлексія інноваційної діяльності.

Сучасне суспільство потребує людей нового типу, які здатні продуктивно й конструктивно мислити, оперативно знаходити потрібну інформацію, приймати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї в різних сферах діяльності. Для досягнення цієї мети педагогу необхідно застосовувати нові підходи до своєї професійної діяльності. Гуманістична парадигма освіти ставить на перший план розвиток особистості, яка вміє навчатися, самостійно здобувати знання. Дотримання цих умов є запорукою ефективного здійснення ідеї навчання «впродовж усього життя». У цьому контексті особливого значення набуває підвищення рівня інформаційної культури особистості.

Так, Т.М. Демиденко (Демиденко, 2004) вбачає необхідність включення інформаційного компонента у структуру інноваційної педагогічної діяльності майбутніх вчителів, оскільки складається з декількох взаємопов'язаних процесів, власне:

– пошуку та здобуття професійно значущої інформації;

– аналізу та упорядкування отриманої інформації;

– застосування одержаних матеріалів у педагогічній та інноваційній (дослідницькій) практичній діяльності;

– створення нової інформації.

Погоджуючись з думкою О.І. Огієнко (Огієнко, 2015, с. 156), вважаємо, що успішність інноваційної педагогічної діяльності залежить від того, наскільки учитель усвідомлює практичне значення різноманітних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Реалізація інноваційної педагогічної діяльності вимагає не лише володіння знаннями педагогічної інноватики, але й наявність готовності до даного виду діяльності. Тому, важливо забезпечити педагогічну підготовку, яка сприятиме формуванню готовності майбутніх вчителів до інноваційної педагогічної діяльності.

Висновки. Отже, інноваційна діяльність майбутніх вчителів початкових класів є важливим фактором їх професійної підготовки в закладі вищої освіти, формування творчих здібностей, лідерських якостей та здатності працювати в команді, шукати та генерувати нові ідеї щодо розв'язання проблемних завдань. Вона має багатоаспектний характер, про що свідчать дослідження в освітній галузі.

Перспективами подальших розвідок у цьому напрямі вбачаємо дослідження оптимізації інноваційного навчального процесу та вивчення ефективних підходів до організації інноваційної педагогічної діяльності, зокрема, розробку нових методик, впровадження проєктного навчання, активних методів інтерактивного навчання, інформаційних технологій тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бартків О. С. Готовність педагога до інноваційної діяльності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2010. № 1. С. 52–58.
2. Бех І. Д. Інноваційна виховна технологія: сутнісні положення і шляхи реалізації. *Педагогіка і психологія*. 2014. № 1. С. 12–17.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
4. Гончарова О. А. Педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя іноземної мови до інноваційної діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2008. 20 с.
5. Даниленко Л. І. Педагогічні умови формування готовності вчителя у післядипломній освіті до застосування інноваційних технологій інтерактивного навчання. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія*. 2015. № 44. С. 123–127.
6. Демиденко Т. М. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до інноваційної педагогічної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького. Черкаси, 2004. 220 с.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2012. 352 с.
8. Завалевський Ю. І. Сутність інноваційної педагогічної діяльності. Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. І.М. Шоробура. Хмельницький : ХГПА, 2014. Вип. 17. С. 63–70.
9. Коновальчук І. І. Креативний потенціал інноваційної педагогічної діяльності. Інноваційна діяльність педагогів Житомирщини. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 4–7.
10. Макогон К. В. Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності (пед.інновації). *Рідна школа*. 2002. № 1. С. 27–29.
11. Мариновська О. Я. Упровадження педагогічних інновацій: система проектно-впроваджувальної діяльності. *Імідж сучасного педагога : наук.- практ. освітньо-популярний журн*. 2007. № 3(72). С. 34–39.
12. Мельничук Л. Б. Інтерактивні технології виховання молодших школярів. *Київський науково-педагогічний вісник*. 2014. 2(02). С. 44–50.
13. Нова українська школа: основи стандарту освіти. Львів, 2016. 64 с.
14. Носовець Н. М. Готовність майбутнього вчителя технологій до інноваційної педагогічної діяльності як складова професійної компетентності. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Чернігів : НУЧК, 2019. Вип. 2(158). С. 241–247.
15. Огієнко О. І. Теоретичні засади інноваційної педагогічної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал СумДПУ імені А. С. Макаренка*. 2015. № 1(44). С. 154–162.
16. Психологічний словник : за ред. В. І. Войтка. Київ : Вища школа, 1982. 215 с.
17. Філософський енциклопедичний словник / гол. ред. В. І. Шинкарук. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
18. Kamil Roman. The use of information and communication technologies in patriotic education. *Journal of Education, Health and Sport*. 2019. P. 487–496.
19. Lacka E., Wong T.C., Haddoud Yacine M. Can digital technologies improve students' efficiency? Exploring the role of Virtual Learning Environment and Social Media use in Higher Education. *Computers & Education*. 2021.

REFERENCES

1. Bartkiv, O. (2010). Hotovnist' pedahoha do innovatsiyanoi diyal'nosti [Readiness of the teacher for innovative activities]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelya*. 1. 52–58 [in Ukrainian].
2. Bekh, I. (2014). Innovatsiyna vykhovna tekhnolohiya: sutnisni polozhennya i shlyakhy realizatsiyi [Innovative educational technology: essential provisions and ways of implementation]. *Pedahohika i psykholohiya*. 1. 12–17 [in Ukrainian].
3. Honcharenko, S. (1997). Ukrayins'kyy pedahohichnyy slovnyk. [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv : Lybid'. 376 [in Ukrainian].
4. Honcharova, O. (2008). Pedahohichni umovy pidhotovky maybutn'oho vchytelya inozemnoyi movy do innovatsiyanoi diyal'nosti [Pedagogical conditions for training a future foreign language teacher for innovative activities]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv. 20 [in Ukrainian].
5. Danylenko, L. (2015). Pedahohichni umovy formuvannya hotovnosti vchytelya u pisyadyplomniy osviti do zastosuvannya innovatsiynykh tekhnolohiy interaktyvnoho navchannya [Pedagogical conditions for the formation of teacher readiness in postgraduate education for the use of innovative technologies of interactive learning]. *Naukovi zapysky Vinnyts'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhayla Kotsyubyns'koho. Seriya : Pedahohika i psykholohiya*. 44. 123–127. [in Ukrainian]
6. Demydenko, T. (2004). Pidhotovka maybutnikh uchyteliv trudovoho navchannya do innovatsiyanoi pedahohichnoyi diyal'nosti [Preparation of future teachers of labor education for innovative pedagogical activities]. Candidate's thesis. Cherkas'kyy natsional'nyy universytet im. Bohdana Khmel'nyts'koho. Cherkasy. 220 [in Ukrainian].
7. Dychkivs'ka, I. (2012). Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi. [Innovative pedagogical technologies]. Kyiv : Akademvydav. 352 [in Ukrainian].
8. Zavalevs'kyy, YU. (2014). Sutnist' innovatsiyanoi pedahohichnoyi diyal'nosti. [The essence of innovative pedagogical activity]. *Pedahohichnyy dyskurs : zb. nauk. prats' / hol. red. I.M. Shorobura. Khmel'nyts'kyy : KHNPA*. 17. 63–70 [in Ukrainian].
9. Konoval'chuk, I. (2012). Kreatyvnyy potentsial innovatsiyanoi pedahohichnoyi diyal'nosti. [Creative potential of innovative pedagogical activity]. *Innovatsiyna diyal'nist' pedahohiv Zhytomyrshchyny*. Zhytomyr : Vyd-vo ZHDU im. I. Franka. 4–7 [in Ukrainian].
10. Makohon, K. (2002). Diahnostyka hotovnosti pedahohiv do poshukovoyi diyal'nosti (ped.innovatsiyi). [Diagnostics of teachers' readiness for search activity (pedagogical innovations)]. *Ridna shkola*. 1. 27–29 [in Ukrainian].
11. Marynovs'ka, O. (2007). Uprovadzhennya pedahohichnykh innovatsiy: sistema proektno-vprovadzhual'noyi diyal'nosti. [Implementation of pedagogical innovations: a system of design and implementation activities]. *Imidzh suchasnoho pedahoha : nauk.- prakt. osvith'o-populyarnyy zhurn*. 3(72). 34–39 [in Ukrainian].
12. Mel'nychuk, L. (2014). Interaktyvni tekhnolohiyi vykhovannya molodshykh shkolyariv. [Interactive technologies of education of younger schoolchildren]. *Kyyivs'kyi naukovo-pedahohichnyy visnyk*. 2(02). 44–50 [in Ukrainian].
13. Nova ukrayins'ka shkola: osnovy standartu osvity. (2016). [New Ukrainian school: the basics of the standard of education]. L'viv. 64 [in Ukrainian].

14. Nosovets', N. (2019). Hotovnist' maybutn'oho vchytelya tekhnolohiy do innovatsiyanoi pedahohichnoyi diyal'nosti yak skladova profesiynoyi kompetentnosti. [The readiness of the future technology teacher for innovative pedagogical activity as a component of professional competence]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Chernihiv's'kyi kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Chernihiv* : NUCHK. 2(158). 241–247 [in Ukrainian].
15. Ohiyenko, O. (2015). Teoretychni zasady innovatsiyanoi pedahohichnoyi osvity. [Theoretical foundations of innovative pedagogical education]. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi : nauk. zhurnal SumDPU imeni A. S. Makarenka*. 1(44). 154–162 [in Ukrainian].
16. *Psykholohichnyy slovnyk* (1982). [Psychological dictionary]. (Voytko, V.I. Eds.). Kyiv : Vyshcha shkola. 215 [in Ukrainian].
17. *Filosofs'kyi entsyklopedychnyy slovnyk* (2002). [Philosophical encyclopedic dictionary]. (Shynkaruk, V.I. Eds.). Kyiv : Abrys. 742 [in Ukrainian].
18. Kamil, R. (2019). The use of information and communication technologies in patriotic education. *Journal of Education, Health and Sport*. 487–496 [in English].
19. Lacka, E., Wong, T.C., & Haddoud, Yacine M. (2021). Can digital technologies improve students' efficiency? Exploring the role of Virtual Learning Environment and Social Media use in Higher Education. *Computers & Education* [in English].

Olena Murashchenko,

Candidate of Pedagogical Sciences,

Zaporizhia Classical Lyceum of the Zaporizhia City Council of the Zaporizhia region,

23, Leonid Zhabotinsky str., Zaporizhzhia, Ukraine,

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5887-1752>

ESSENCE AND STRUCTURE OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL ACTIVITIES OF FUTURE PRIMARY CLASS TEACHERS

The article examines the current state of development of Ukrainian society and identifies the needs for innovative approaches in the educational process of younger schoolchildren.

The purpose of the article is to study the essence and structure of innovative pedagogical activity of future primary school teachers in view of its successful implementation in the educational process of primary school.

The research is based on the methods of analysis, synthesis, systematization, comparison and generalization of the presented material.

The main emphasis is aimed at studying the definition of the concepts «activity», «innovative activity», «innovative pedagogical activity» in scientific publications.

The article examines in detail the role of the informational component in the structure of innovative pedagogical activity of primary school teachers and emphasizes the importance of preparing future primary school teachers for innovative activities in higher education institutions. The role of information activity, which includes several interrelated processes, namely, the search and obtaining of professionally significant information, its analysis and classification, the use of the obtained materials in pedagogical and innovative activities, and the creation of new information, is highlighted.

As a result of the conducted research, the innovative pedagogical activity of future primary school teachers is considered as a unique type of pedagogical activity, the main goal of which is to create optimal conditions for ensuring high quality professional education, development of key competencies and cross-cutting skills in younger schoolchildren, as well as updating pedagogical theory and practice.

The highlighted aspects of the research can serve as a basis for further work in this direction, contributing to the development of a modern system of training highly qualified primary school teachers.

Key words: *activity, innovative activity, innovative pedagogical activity, future primary school teachers, younger schoolchildren.*

Подано до редакції 19.11.2023